ANTILIMBO ENKÄTRESULTAT – UKRAINSKA UNGDOMARS SITUATION I BELGIEN hösten 2025

50 ukrainska tonåringar bosatta i Belgien deltog i enkäten.

Respondenternas ålder var:

- 66,7 % under 15 år,
- 9,5 % mellan 15–18 år,
- 23,8 % över 18 år.

Könsfördelningen:

- 66,7 % flickor,
- 31,0 % pojkar,
- 2,4 % föredrar att inte ange kön.

Deltagande i utbildning är mycket högt bland respondenterna.

- 95,2 % studerar vid en lokal belgisk utbildningsinstitution, vilket visar på stark integration i skolsystemet.
- En mycket liten andel studerar online i Ukraina (2,4 %) eller använder en hybridmodell som kombinerar belgiska och ukrainska system (2,4 %).
- Anmärkningsvärt är att 0 % uppgav att de inte studerar alls.

Detta innebär att varje deltagare är kopplad till någon form av strukturerad utbildning, vilket stärker skolans roll som en central plats för tillhörighet, språkinlärning och daglig rutin.

Hälften av tonåringarna beskriver sin kontakt med människor i Belgien som neutral (50,0 %) — inte negativ, men inte heller nära eller känslomässigt djup.

- Över en tredjedel känner sig svagt kopplade (35,7 %), vilket tyder på kvarvarande hinder som språk, kulturell ovana eller emotionell trötthet.
- Endast en liten andel känner stark tillhörighet (14,3 %), vilket visar på en långsam men påbörjad integrationsprocess.

Dessa mönster visar på ett socialt övergångsskede: tonåringarna deltar, men djup tillhörighet håller fortfarande på att utvecklas.

De flesta har börjat bygga ett litet socialt nätverk:

- 61,9 % uppger att de har några vänner lokalt.
- 11,9 % säger att de har många vänner, vilket visar på lyckad integration för en del ungdomar.
- 16,7 % har ännu inga lokala vänner, vilket kan tyda på språkliga eller känslomässiga hinder.
- 9,5 % är inte intresserade av att skaffa vänner just nu, vilket kan tyda på tillbakadragenhet, osäkerhet eller preferens för bekanta kontakter.

Ukrainska tonåringar upprätthåller en hybrid social värld:

- Den största gruppen — 61,9 % — säger att deras närmaste vänner är kvar i Ukraina, vilket speglar stark känslomässig kontinuitet över gränser.

- 38,1 % har belgiska vänner, och lika många förlitar sig på onlinevänskap, som ofta känns enklare och tryggare under integrationsprocessen.
- En mindre andel (11,9 %) har lokala vänner med ukrainsk bakgrund, medan 7,1 % uppger att de inte har så många vänner alls.

För många tonåringar definieras "hem" av relationer, inte geografi:

- 40,5 % säger att det är familjen — ofta specifikt mödrar — som får dem att känna sig hemma.
- 23,8 % säger vänner.
- 21,4 % nämner koppling till ukrainsk kultur, t.ex. språk, TV eller traditioner.
- 16,7 % förlitar sig på hobbies, musik, sport, spel eller natur.
- En mindre andel nämner ukrainsk mat (7,1 %).
- Cirka 11,9 % säger att inget hjälper, eller att de inte vet – vilket speglar svårigheter att hitta tillhörighet.

Sammanfattningsvis kommer känslomässig trygghet främst från familj, igenkänning och kontinuitet.

Hopp om återvändo är fortfarande starkt:

- 38,1 % föreställer sig att de är tillbaka i Ukraina inom fem år, ofta kopplat till förhoppningar om säkerhet och återuppbyggnad.
- 21,4 % förväntar sig att stanna i Belgien,
- 16,7 % ser sig själva bo någon annanstans i Europa, lockade av stabilitet och möjligheter.
- Nära 19,0 % känner sig osäkra, vilket speglar osäkerheten i både flyktingskap och ungdomsåren.
- En mindre del hoppas kunna flytta till ett helt annat land.

Framtidsutsikterna är alltså varierade – en blandning av längtan, anpassning och osäkerhet.

Intressen:

- Sport är det mest populära intresset (50,0 %).
- 42,9 % gillar att spela spel.
- 40,5 % gillar musik.
- 28,6 % gillar kreativa aktiviteter som teckning eller design.
  Mindre vanliga intressen är läsning/studier, natur, djur och att umgås med vänner.
  Det är en blandning av aktiva, sociala och återhämtande aktiviteter.

Spelvanor:

- 28,6 % spelar dagligen — spel är en konsekvent fritidsaktivitet och hanteringsstrategi.
- 26,2 % spelar då och då.
- 11,9 % spelar flera gånger i veckan.
- 21,4 % spelar sällan.
- 11,9 % spelar aldrig.

Trots variation visar detta att spel är en viktig men individuell aktivitet.

Spelpreferenser:

Ukrainska tonåringar i Belgien dras till spel som främjar social interaktion, utforskande och meningsfullt engagemang:

- Mest populärt är sociala/interaktiva spel (23,8 %), vilket speglar ungdomarnas starka behov av kontakt och samarbete.
- Äventyrs- och berättelsedrivna spel (vardera 14,3 %) är också populära, vilket visar att narrativ och upplevelse spelar stor roll för dem.
- Strategi- och rollspel (11,9 % vardera) uppskattas också för att de erbjuder valmöjligheter och identitetsskapande.
- Mindre grupper föredrar pussel-/logikspel eller simulering/livsspel (vardera 4,8 %).

Sammanfattningsvis söker ungdomarna spel där de kan **knyta an, skapa, utforska och tänka** — vilket speglar deras psykologiska behov av **tillhörighet, självständighet och kompetens**.

Kategori | Procentandel

- Socialt / interaktivt – 23,8 %
- Äventyr – 14,3 %
- Berättelsedrivet – 14,3 %
- Strategi – 11,9 %
- Rollspel – 11,9 %
- Pussel / logik – 4,8 %
- Simulering / livsspel – 4,8 %
- När de beskriver vad som gör ett spel riktigt engagerande, betonar ukrainska tonåringar känsla, kontakt och utmaning. Den mest inflytelserika faktorn är berättelsen, värderad av cirka 23,8 % av de svarande, som söker spel med meningsfulla handlingar, emotionellt djup eller dolda budskap som gör att de kan fördjupa sig helt. Näst viktigast är det sociala spelet, där cirka 19,0 % förklarar att spel är som roligast när de kan upplevas tillsammans med vänner, antingen online eller i verkligheten. Cirka 16,7 % uppskattar spel som stimulerar tänkande eller strategiskt problemlösande, med fokus på mental utmaning och känslan av kontroll.
- Ytterligare 10 % pekar på spelmekanik, progression eller gränssnittskvalitet, vilket visar att smidig spelupplevelse och tydlig struktur också spelar roll. Mindre men ändå betydande grupper värdesätter utforskning eller nyhet (cirka 7 %) och visuellt tilltal eller grafik (också runt 7 %). Slutligen är cirka 12 % osäkra på vad som gör spel intressanta för dem. Sammantaget föredrar tonåringar spel som erbjuder kontakt, djup, kognitiv stimulans och emotionell resonans – vilket speglar deras önskan om meningsfulla upplevelser både i digitala och verkliga miljöer.
- Ukrainska tonåringar värdesätter oftast vänskap och vänlighet – båda valda av 28,6 % av respondenterna. Egenskaper kopplade till rättvisa och integritet utmärker sig också: ärlighet, frihet och rättvisa är var och en värderade av 19,0 %. Egenskaper som främjar goda relationer – respekt, ansvar och humor – uppskattas av 16,7 % vardera. Överlag värdesätter tonåringar värme, tillit, rättvisa och pålitlighet hos människor i deras omgivning.
- När ukrainska tonåringar reflekterar över vad de vill att människor i Belgien ska förstå om ukrainare, står identitet i centrum. Det mest förekommande temat, uttryckt av 23,8 % av respondenterna, är att ukrainare inte är ryssar – en skillnad som bär stark emotionell tyngd mot bakgrund av kriget och flykten. Ytterligare 19,0 % vill att belgare ska känna igen och uppskatta den ukrainska kulturens rikedom, inklusive traditioner, språk och nationell särart. Teman som styrka och motståndskraft framträder också: 16,7 % lyfter ukrainares mod och uthållighet, vilket signalerar stolthet över kollektivt tålamod.
- Emotionell värme är ett annat återkommande tema. Cirka 14,3 % vill att andra ska förstå att ukrainare är vänliga, uppriktiga och varmhjärtade – som ett sätt att motverka stereotyper. Ytterligare 11,9 % betonar de svårigheter kriget fört med sig och önskar att belgare förstår de emotionella och praktiska bördor de bär. Cirka 9,5 % nämner fördomar eller orättvisa antaganden, och ytterligare 9,5 % betonar att ukrainare är européer som alla andra, i hopp om att bli sedda som jämlika i sitt nya samhälle.

Mindre grupper nämner ukrainsk mat eller livsstil (4,8 %) eller säger att de är osäkra (7,1 %).

- Tillsammans visar dessa perspektiv en stark önskan om erkännande, respekt och korrekt förståelse. Tonåringarna vill att det belgiska samhället ska se dem inte bara som nyanlända, utan som individer med en stolt identitet, en rik kultur och livserfarenheter präglade av extraordinära utmaningar.
- Den mest uppskattade aspekten med Belgien är dess artiga, lugna och respektfulla sociala atmosfär, nämnd av cirka 31 %. Trygghet och stabilitet tilltalar 23,8 %, medan 19 % värdesätter natur, parker och rena offentliga platser. Mat, kultur och frihet nämns också. Cirka 16,7 % säger att de inte har upptäckt något särskilt. Dessa svar visar att det vardagliga livet i Belgien – särskilt dess stillhet och ordning – är mycket tilltalande.
- Familjen är den starkaste källan till stöd, och hjälper 33,3 % av tonåringarna att förbli positiva, medan 28,6 % förlitar sig på vänner för uppmuntran och känslomässig balans. Musik spelar också en viktig roll för 16,7 %, och 14,3 % använder sport eller fysisk aktivitet som en strategi för att hantera stress. En mindre grupp, 11,9 %, förlitar sig på sin egen inställning och optimism. Samtidigt säger 14,3 % att ingenting hjälper eller att de är osäkra – vilket belyser den emotionella belastning som många tonåringar i exil upplever.
- När de behöver råd eller emotionellt stöd vänder sig ukrainska tonåringar i Belgien i hög grad till familjen, där 66,7 % nämner föräldrar eller släktingar som sin främsta hjälp. Mer än hälften, 54,8 %, förlitar sig också på vänner, vilket visar hur viktig kamratkontakt är under tonåren. En mindre andel, 14,3 %, vänder sig till onlinegemenskaper, medan endast 9,5 % söker hjälp från psykologer, socialarbetare eller andra professionella. Cirka 7,1 % säger att de inte har någon att vända sig till, vilket pekar på en sårbar minoritet som kan behöva ytterligare stödsystem.
- När de föreställer sig ett spel som skulle kunna hjälpa tonåringar att känna sig tryggare och mer sammanlänkade, ser den största andelen – 26,2 % – framför sig en multiplayer- eller kommunikationsbaserad upplevelse, där man kan interagera, samarbeta och känna sig mindre ensam. Kreativa funktioner som byggande, anpassning eller världsskapande lockar 16,7 %, medan stödjande eller meningsfulla berättelser tilltalar 14,3 %. Mindre grupper nämner lagaktiviteter, strategi eller tävling som hjälpsamma inslag. Nästan 30 % säger att de är osäkra eller inte har några konkreta idéer, vilket antyder att det inte är självklart för alla tonåringar hur ett stödjande spel bör utformas. Överlag föreställer de sig ett socialt, hoppfullt och kreativt spel som erbjuder gemenskap snarare än isolering.
- Budskap om hopp dominerar: 33,3 % uppmuntrar sina jämnåriga att inte ge upp och att tro att saker kommer att bli bättre. 23,8 % betonar att ingen är ensam; 21,4 % lyfter fram styrka och motståndskraft; och 16,7 % uppmuntrar till självtillit. Mindre andelar lyfter fram vänlighet eller ukrainsk stolthet. Cirka 19 % är osäkra. Sammantaget uttrycker tonåringarna värme, solidaritet och emotionellt mod.

SLUTSATS

Ukrainska tonåringar i Belgien navigerar genom en komplex blandning av emotionella, sociala och kulturella utmaningar. Även om många går i skolan och utvecklar lokala vänskapsband, är deras starkaste känslomässiga kopplingar fortfarande till familjen och tidigare sociala kretsar från Ukraina. Spel, sport, musik och kreativa aktiviteter fungerar både som strategier för att hantera svårigheter och som källor till glädje. Deras värderingar betonar

vänlighet, ärlighet och känslomässig värme, och de uttrycker en stark önskan att bli förstådda — inte som offer eller främlingar, utan som individer med rika identiteter, uthållig motståndskraft och framtidsdrömmar.

När man jämför enkätresultaten med insikterna från ungdomsarbetare, bekräftar ungdomsarbetarna många av de observationer som framkom i enkäten. De beskriver ukrainska tonåringar som respektfulla, uppmärksamma och emotionellt komplexa. De flesta ungdomar befinner sig fortfarande i en ”neutral zon” socialt — de deltar, men har ännu inte fullt ut knutit an till sina jämnåriga. Familjen, särskilt mödrar, utgör en central emotionell ankare, medan vänskapsrelationer fortfarande utvecklas långsamt.

Ungdomsarbetare noterar att digitala och långdistansrelationer ger trygghet och kontinuitet. Emotionell integration sker i små steg. Tonåringar återskapar ofta delar av sin kultur för att behålla emotionell förankring — musik, mat och traditioner spelar en viktig roll. Precis som enkäten visar, ser ungdomsarbetarna stor motståndskraft men också osäkerhet: många tonåringar är osäkra på sin framtid, slitna mellan hopp om att återvända till Ukraina och att slå rot i livet i Belgien.

Slutligen betonar ungdomsarbetare behovet av empati, emotionellt stöd, kulturanpassade program och trygga, kreativa miljöer där tonåringar kan uttrycka sig och skapa kontakt på sina egna villkor.

Denna enkät var en del av AntiLimbo-projektet. KA2 Small-Scale Partnership-projektet “AntiLimbo” drivs av Grem, Lettland i samarbete med MoreMosaic, Sverige och Bessonova Outdoor Immersion School, Belgien inom ramen för Erasmus+-programmet. Projektet syftar till att stärka känslan av tillhörighet bland unga ukrainska flyktingar i Belgien, Lettland och Sverige, och koppla dem till Europeiska unionen och dess kulturella arv. Genom spelifiering och digitala verktyg vill vi öka medvetenheten om Europas kulturhistoria och värderingar, samt främja en djupare identitet i förhållande till deras nya omgivning och det europeiska samhället. Projektreferensnummer: 2024-3-LV02-KA210-YOU-000269071. Unga under 18 år besvarade enkäten med tillstånd och under överinseende av sina lärare eller ungdomsledare.

Ansvarsfriskrivning: De åsikter och synpunkter som uttrycks är enbart författarens/författarnas och återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska unionens eller Europeiska genomförandeorganet för utbildning och kultur (EACEA) ståndpunkt. Varken Europeiska unionen eller EACEA kan hållas ansvariga för dem. Finansierat av Europeiska unionen.